

UZASADNIENIE

do projektu uchwały Rady Miejskiej Wrocławia
w sprawie nadania nazw skwerom na terenie Wrocławia

1. W związku z wnioskiem złożonym przez Komitet Społeczny Upamiętnienia ELWRO o upamiętnienie Wrocławskich Zakładów Elektronicznych poprzez nadanie nazwy skwerowi, zgodnie z uchwałą nr VI/128/07 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie nadawania nazw ulicom, placom i parkom na terenie Wrocławia, Prezydent Wrocławia podjął inicjatywę nadania nazwy skwerowi położonemu u zbiegu ulic Aleksandra Ostrowskiego, Grabiszyńskiej i Klecińskiej w obrębie Grabiszyn we Wrocławiu. Przedmiotowy teren otrzymuje nazwę skwer **ELWRO**. Skwer położony jest przed byłym Domem Rotacyjnym ELWRO, na obszarze będącym niegdyś w zarządzie ELWRO.

Nazwa skweru upamiętnia Wrocławskie Zakłady Elektroniczne ELWRO – istniejące w latach 1959 – 1993 zakłady zlokalizowane przy ul. Aleksandra Ostrowskiego 30 na wrocławskim Grabiszynie, produkujące urządzenia elektroniczne, między innymi kalkulatory (w tym pierwszy polski kalkulator biurowy Elwro 105LN), komputery serii Odra i RIAD, osprzęt komputerowy – m.in. pamięci ferrytowe, elementy elektroniki wojskowej i inne. Na tej samej ulicy, pod numerem 22, istniało też przyzakładowe technikum elektroniczne, tzw. EZN (Elektroniczne Zakłady Naukowe). ELWRO było synonimem nowoczesności i wizytówką, znakiem rozpoznawczym Wrocławia. W latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku ELWRO było już uznanym liderem w produkcji komputerów nie tylko w Polsce, ale także w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, utrzymując tę pozycję w następnych dziesięcioleciach. Elwrowskim epizodem zawodowym może pochwalić się bardzo wielu wrocławian. ELWRO było istotnym czynnikiem kształtowania nowoczesnej, powojennej społeczności Wrocławia. Historyczne zasługi ELWRO dla miasta, bezsprzecznie znaczący pozytywny wkład w rozwój elektroniki i informatyki w Polsce – „polskie komputery urodziły się we wrocławskim ELWRO” – są godne upamiętnienia.

2. Projekt nadania nazwy skwer **Ormiański** terenowi położonemu u zbiegu placu Dominikańskiego i ulicy Klemensa Janickiego w obrębie Stare Miasto we Wrocławiu jest realizacją wniosku, z którym wystąpiło do Prezydenta Wrocławia Towarzystwo Ormian Polskich TOP. W 2012 roku Towarzystwo Ormian Polskich TOP wspólnie z klasztorem oo. Dominikanów kościoła św. Wojciecha odsłoniło na tym zielonym skrawku miasta „Chaczkar” – kwitnący kamienny krzyż ormiański. Upamiętnia on wielowiekową obecność Ormian w Polsce i ludobójstwo Ormian i Polaków w XX wieku. Skwer Ormiański uświadomi mieszkańcom Wrocławia, że obok nich w mieście żyją również Ormianie, dla których to miejsce jest ważnym punktem spotkań, życia religijnego i społecznego. W 2015 r. przypada setna rocznica Ludobójstwa Ormian, dokonanego przez Kurdów i Turków w Imperium Osmańskim w 1915 r. Jest to dobra okazja, by miejscu nadać nazwę, która podkreśli tragedię męczeństwa Ormian w historii, jak również związki Zakonu Dominikanów z Ormianami, które sięgają średniowiecza. Ojcowie Dominikanie, do których należy przedmiotowy teren, wyrazili zgodę na nadanie nazwy przez Radę Miejską Wrocławia.

3. Z wnioskiem o nazwanie skweru we Wrocławiu imieniem **Charlesa Proteusa Steinmetza** wystąpiła Dyrektor Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego. Prezydent Wrocławia, jako uprawniony na podstawie uchwały nr VI/128/07 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie nadawania nazw ulicom, placom i parkom na terenie Wrocławia do występowania z wnioskiem o nadanie nazw, podjął inicjatywę nadania nazwy skwer Charlesa Proteusa Steinmetza w odniesieniu do skweru położonego u zbiegu ulic Adama Mickiewicza i Mikołaja Kopernika we Wrocławiu.

Charles Proteus Steinmetz (1865 – 1923) urodził się we Wrocławiu jako Carl August Rudolph Steinmetz. Niezwykły talent do nauk ścisłych, wizjoner oraz wynalazca, wybitny naukowiec i pedagog, zdobył sławę i sukces poprzez wyniki swojej pracy i geniuszu. Wymieniany jest obok Alberta Einsteina, Nikola Tesli i Thomasa Alva Edisona jako najważniejsza postać mająca wpływ na obraz współczesnego świata oraz rozwój elektryczności. Gruntowną naukę pobierał we wrocławskim Städtisches Johannes-Gymnasium und Mittelschule, obecnie Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. Marii Dąbrowskiej przy ulicy Stanisława Worcella. Tytuł magistra otrzymał na Uniwersytecie Wrocławskim. Tam też rozpoczął studia doktoranckie, ale w związku z oskarżeniami o antypruską postawę i pracę w socjalistycznej gazecie pod pseudonimem Proteus, były zmuszony do opuszczenia Wrocławia. Udał się do Zurychu, gdzie na tamtejszej uczelni zainteresował się właściwościami pola magnetycznego. W wieku 25 lat wyemigrował do Stanów Zjednoczonych Ameryki, gdzie przybrał nazwisko Charles Proteus Steinmetz. Aktywna praca naukowa, popierana przez AIEE (American Institute of Electrical Engineers), zaowocowała m.in. rejestracją dwustu patentów. Budował elektrownie wodne, pracował nad elektryfikacją kolei i nowymi typami świetlówek. Napisał kilkanaście podręczników, wyjaśniających nie tylko najnowsze zagadnienia elektrotechniki, lecz również opisujące zjawisko nad którym pracował – rozwoju technologii prądu przemiennego. Zmarł w Stanach Zjednoczonych.